

<https://doi.org/10.37919/2221-8807-2025-8-23>

УДК 61:001.4:616.9:616-036.2

<https://orcid.org/0000-0001-9021-9337>

<https://orcid.org/0000-0002-8205-9959>

Г.О. GERMANOVICH, Ю.І. ШАШКОВ

м. Львів, Україна

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА ТА ІНФЕКТОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Статтю присвячено дослідженню термінологіки, що вживається в епідеміології та при інфекційних хворобах. Порушено питання відповідності цих термінів вимогам термінологічної норми. З'ясовано лексико-семантичні особливості та взаємозаміну таких лексем. Перспектива статті полягає в подальшому вивченні їхньої продуктивності то мобільності.

Ключові слова: українська мова, медичні терміни, лексико-семантичні групи, парадигматичні відношення, продуктивність.

Невід'ємним складником української терміносистеми є медична термінологія, яка досягла найбільшого ступеня інтерналізації порівняно з іншими науковими галузями (вплив двох класичних мов античного світу – давньогрецької та латинської, що лежать в її основі). Оскільки надзвичайно актуальною є проблема формування навичок вільного й правильного володіння фаховою українською мовою, то потрібно поглиблювати знання про терміносистему, а також унормовану систему правил наукового й ділового стилів сучасного українського професійного мовлення.

Аналіз основних досліджень. На сучасному етапі медичну термінологію досліджували в історичному (Г. Дидик-Меуш, В. Німчук, Т. Олещук, О. Олійник, В. Передрієнко, Т. Файчук), діалектному (П. Гриценко, О. Малахівська, М. Рут, Т. Чайко, В. Баденкова, Я. Вакалюк, О. Вікторіна, Р. Омельковець, О. Стрижаківська), етимологічному (Г. Краковецька, М. Терехова) аспектах, а також аналізували окремі підсистеми медичної галузі. Напр., Н. Гимер досліджувала термінологію косметики й косметології (Гимер, 2010), Т. Соколовська працювала над українською термінологією з генетики (Соколовська, 1999), М. Дмитрук схарактеризував ветеринарну лексику (Дмитрук, 2006), становлення термінології медичної радіології вивчала І. Корнейко (Корнейко, 1996), О. Петрова звернула увагу на найменування шкірних хвороб (Петрова, 1994), структурно-семантичну характеристику кардіологічної термінології дала Р. Стецюк (Стецюк, 1998), Т. Лепеха дисертацію присвятила українській судово-медичній термінології (Лепеха, 2000), І. Іваненко (Іваненко, 2010), Г. Морозова – мікросистему акушерства й гінекології (Морозова, 2013), Т. Луковенко – гомеопатичну лексику (Луковенко, 2013), Н. Місник – клінічну терміноло-

гію (Місник, 2002), Р.-Ю. Перхач – фармацевтичну термінологію (Перхач, 2017) та інші. Термінну лексику в епідеміології та при інфекційних хворобах розглядали спорадично, проте в наш час вона є досить уживаною.

Окреслення проблеми. У статті з'ясуємо, чи відповідають медичні терміни, що їх уживають в епідеміології та інфектології, таким вимогам термінологічної норми: 1) співвіднесення терміна з поняттям; 2) однозначність терміна в межах певної термінологічної системи; 3) точність терміна; 4) нейтральність; 5) системність; 6) наявність чіткої дефініції; 7) короткість (стислість) у плані вираження; 8) відсутність синонімів чи омонімів у межах однієї терміносистеми; 9) доброзвучність та словотвірна мобільність; 10) нормативність, тобто відповідність нормам сучасної літературної мови.

Мета статті: схарактеризувати згадані медичні терміни за лексико-семантичними групами та парадигматичними відношеннями. **Об'єкт дослідження** – медичні терміни, які вживають в епідеміології та інфектології. **Предмет** – їхні лексико-семантичні ознаки та парадигматичні особливості.

Виклад основного матеріалу дослідження. *Епідеміологія* – наука, що займається вивченням факторів, які визначають і впливають на частоту й поширення захворювань, уражень та ін., пов'язаних зі здоров'ям, подій, а також їх причини у певних групах населення з метою розробки заходів попередження та контролю поширення і розвитку хвороб. Також сукупність знань, набутих під час епідеміологічних досліджень (УАІМСД, 2007: 617).

Інфекційна хвороба – хвороба, спричинена патогенним мікроорганізмом. Етіологічним чинником може бути бактерія, вірус, грибок чи тваринний паразит, і вона може передаватися від іншого носія чи виникати з власної ендогенної мікрофлори хазяїна (УАІМСД, 2007: 1940). Варто зазначити, що у фахових посібниках та підручниках вживають термін *інфектологія* (галузь медицини, яка займається вивченням механізму дії інфекції та розробляє методику діагностики, лікування та профілактики інфекційних захворювань), який не зафіксований у медичних словниках.

Розглянемо термінолексеми, які вживають в епідеміології та інфектології. Усі ці медичні терміни можна поділити на такі групи: 1) процеси: *автоінфекція*, *амебіаз*, *анамнез*, *бактеріємія*, *бактерицид*, *бактеріоліз*, *гемаглютинація*, *гіперестезія*, *дезінфікування*, *дезінсекція*, *ендоскопія*, *імунізація*, *імунопрофілактика*, *мікоплазмоз*, *реплікація* тощо, напр., *адгезія* – 1. властивість перебувати у тісному приляганні. 2. чітке з'єднання частинок між собою (УАІМСД, 2007: 14); *дезінфекція* – здійснення дезінфікування (УАІМСД, 2007: 495); *елімінація* – 1. процес виділення або витіснення, зокрема з людського організму. Див. *екскреція*, *дефекація*, *сечовивпускання* і *кліренс*. 2. пропуск або виключення, як в елімінаційній дієті (УАІМСД, 2007: 597); *суперінфекція* – повторне інфікування в умовах незавершеного інфекційного захворювання (УАІМСД, 2007: 1742); 2) стани: *автоімунітет*, *алгідний стан*, *алергія*, *гетероімунітет*, *екскоріація*, *імунодефіцит*, *сопор*, *токсикос*, *тургор* тощо, напр., *гіпертоксичність* – стан або властивість, що характеризується надмірною токсичністю (УАІМСД, 2007: 413); *іmunітет* – стан імунного організму;

захист від інфекційної хвороби, набутий внаслідок імунної реакції, створеної імунізацією, або попередньою інфекцією чи іншими неімунологічними факторами (УАІМСД, 2007: 727); *карбункульоз* – стан, позначений розвитком карбункулів (УАІМСД, 2007: 782); 3) назви хвороби (захворювання): *амебіаз, антракс, антропоноз, бактеріємія, бруцельоз, геморагічна гарячка, гельмінтоз, безжовтяничний гепатит, дифтерія, кандидоз, коліт, легіонельоз, лептоспіроз, мікоз, поліомієліт, сепроноз, туляремія, холера* тощо, напр., *бактеріоз* – бактеріальне захворювання (УАІМСД, 2007: 155); *кон'юнктивіт* – запалення кон'юнктиви; загалом полягає у повнокрів'ї кон'юнктиви, пов'язаному з виділенням (УАІМСД, 2007: 883); *малярія* – інфекційна хвороба, ендемічна в багатьох теплих регіонах світу (УАІМСД, 2007: 1003); *сальмонел* – будь-яка хвороба, спричинена інфекцією видами *Salmonella* (УАІМСД, 2007: 1574); 4) такий, що стосується епідеміології чи інфектології: *аероген* тощо, напр., *анатоксинний* – такий, що стосується анатоксину (УАІМСД, 2007: 63); *гельмінтозний* – 1. такий, що стосується зараження черв'яками або спричинений ними. 2. такий, що стосується зараження паразитами або спричинений ними. Див. ще *глистна інвазія* (УАІМСД, 2007: 351); *гельмінтоїдний* – глистоподібний (УАІМСД, 2007: 351); 5) речовини: *антиген, геморагін, дезінфектант, етіонамід* тощо, напр., *бактерицин* – засіб, який знищує бактерії (УАІМСД, 2007: 154); *бактерицидин* – речовина, яка спричиняє загибель бактерій (УАІМСД, 2007: 155); *екзотоксин* – отруйна речовина, що виробляється видами деяких бактерій (УАІМСД, 2007: 580); 6) ензими: *аланінамінотрансфераза* – *аланінтрансaminaза* – ензим класу трансфера, що каталізує зворотне перенесення аміногруп (УАІМСД, 2007: 34); *аспартатамінотрансфераза* – *аспартаттрансaminaза* – ензим класу трансфераз, що каталізує оборотне перенесення аміногруп (УАІМСД, 2007: 128); *лактатдегідрогеназа* – ензим класу оксидоредуктаз (УАІМСД, 2007: 934); 7) алергени, токсини: *анатоксин, ботулотоксин, еризопелотоксин, ендотоксин* тощо, напр., *алергоїд* – алерген зі зниженою алергенністю (УАІМСД, 2007: 35); *бактеріотоксин* – будь-який токсин, що продукується бактерією або токсичний для бактерії (УАІМСД, 2007: 155); *дифтеротоксин* – дифтерійний токсин (УАІМСД, 2007: 542); 8) вакцини: *бактерин* – бактеріальна вакцина (УАІМСД, 2007: 154); *вакцина* – суспензія ослаблених або вбитих мікроорганізмів (бактерій, вірусів або рикетцій) чи антигенних білків, одержаних із них, яка вводиться для запобігання, поліпшення перебігу або лікування інфекційних хвороб (УАІМСД, 2007: 224); 9) віруси: *бактеріофаг, віруцид, цитомегаловіруси* тощо, напр., *вірус* – один із групи дрібних інфекційних агентів, з певними винятками (напр., віруси віспи), невидимий у світловому мікроскопі (УАІМСД, 2007: 283); *мікроорганізм* – мікроскопічний організм (клінічно важливий): бактерії, віруси, гриби і найпростіші (УАІМСД, 2007: 1065); *цитомегаловірус* *Betaherpesvirinae* (УАІМСД, 2007: 2003); 10) бактерії: *бактероїд, лептоспіра, мікобактерія, мікоплазма, мікроплазмові* тощо, напр., *бактерії* – будь-які одноклітинні прокаріотичні організми, які звичайно розмножуються поділом клітин і клітина яких оточена клітинною стінкою (УАІМСД, 2007: 155); *лептоспіри* –

родина бактерій *Spirochaetales*, що складається з гнучких спіральних клітин, які є аеробними і для росту утилізують довголанцюгові жирні кислоти або спирти (УАІМСД, 2007: 956); *мікоплазма* – бактерія класу *Mollicutes* (мікоплазм) (УАІМСД, 2007: 1060); 11) назви наук, розділів, галузей: *алергологія*, *антропономія*, *гельмінтологія*, *гемодинаміка*, *епідеміологія*, *етіологія*, *маляріологія*, *мікроскопія*, *токсикологія*, *токсикологія* тощо, напр., *бактеріологія* – наука, що займається вивченням бактерій. Пор. *мікробіологія* (УАІМСД, 2007: 157); *вірусологія* – галузь мікробіології, яка вивчає віруси та вірусні хвороби (УАІМСД, 2007: 290); *патономія* – наука про симптоми та ознаки хвороби (УАІМСД, 2007: 1299); 12) назви фахівців, людей: *алерголог*, *вакцинактор*, *токсиколог*, *серолог* тощо, напр., *бактеріолог* – спеціаліст із бактеріології (УАІМСД, 2007: 157); *маляріолог* – спеціаліст у галузі малярії або той, що її вивчає (УАІМСД, 2007: 1003); *мікроскопіст* – особа, досвідчена у використанні мікроскопа (УАІМСД, 2007: 1066); 13) медичні інструменти: *дезінсектор*, *хроматограф* тощо, напр., *ендоскоп* – прилад для обстеження внутрішньої поверхні порожнини або порожнистого органа (УАІМСД, 2007: 606); *скаріфікатор* – інструмент, який має один або багато загострених кінців (УАІМСД, 2007: 1660); *тургометр* – інструмент для визначення стану припухлості (УАІМСД, 2007: 1857).

Полісемія зафіксована в таких словах: *адгезія*, *анамнестичний*, *бактероїд*, *бруцельоз*, *гельмінтозний*, *гетероімунітет*, *гетерологічний*, *гомолог*, *гомологічний*, *дифтероїд*, *елімінація*, *ендогенний*, *еризипелоїд*, *ерозія*, *етіологія*, *інвазивність*, *інфекція*, *інфільтрація*, *лептоспіра*, *мікоз*, *орнітоз*, *перкусія*, *реплікація*, *розеола*, *рудиментарний*, *сальмонела*, *сомнолентність*, *фурункульоз*, *холера*, *циркуляція* тощо, напр., *анамнез* – 1. згадування. 2. історія хвороби. 3. імунологічна пам'ять (УАІМСД, 2007: 62); *вакцинактор* – 1. той, що робить щеплення. 2. інструмент для проведення вакцинації (УАІМСД, 2007: 227); *вегетативний* – 1. такий, що бере участь у рості і живленні. 2. такий, що функціонує, мимовільно, як вегетативна нервова система. 3. такий, що означає частину клітинного циклу, протягом якого в клітині не відбувається реплікація. 4. такий, що стосується рослини або характеризує її. 5. такий, що стосується нестатевого розмноження (як поділ клітин та брунькування) (УАІМСД, 2007: 232); *десенсибілізація* – 1. зменшення чи послаблення реакцій гіперчутливості негайного типу шляхом призначення поступово наростаючих доз алергену. Ін. назви *гіпосенсибілізація* й *імуноterapia*. 2. зняття емоційного комплексу, повернення до нормального психічного стану (УАІМСД, 2007: 510); *дефекація* – 1. очищення, відстоювання; видалення домішків. 2. видалення з організму калових мас (УАІМСД, 2007: 512); *іmunний* – 1. такий, що захищений від інфекційної хвороби специфічними чи неспецифічними механізмами. 2. такий, що стосується імунної системи та імунної реакції (УАІМСД, 2007: 728).

Незважаючи на те, що полісемію вважають небажаною у фахових мовах, оскільки вона «порушує зумовлене потребами спеціальної номінації праг-

нення до збереження однозначної відповідності між референтом і знаком, що його номінує» (Дружб'як, 2011: 374), уникнути її в термінології неможливо.

Середопрацьованих термінів виявлено синонімію: *аланінамінотрансфераза* – *аланінтрансaminaза*, – *ксеногенний*, *гомологічний* – *алогенний*, *дифтеройд* – *псевдодифтерія*, *ректороманоскопія* – *проктосигмоскопія*, *рудиментарний* – *залишковий*, *сепсис* – *септицемія*, *серотип* – *серовар* тощо, напр., *гельмінтозний* – 1. такий, що стосується зараження черв'яками або спричинений ними. 2. такий, що стосується зараження паразитами або спричинений ними. Див. ще *глистна інвазія* (УАІМСД, 2007: 351); *десенсибілізація* – 1. зменшення чи послаблення реакцій гіперчутливості негайного типу, шляхом призначення поступово наростаючих доз алергену. Ін. назви *гіпосенсибілізація* й *імунотерапія*. 2. зняття емоційного комплексу, повернення до нормального психічного стану (УАІМСД, 2007: 510); *екзофтальм* – невелике випинання очного яблука. Ін. назва *проптоз* (УАІМСД, 2007: 581); *елімінація* – 1. процес виділення або витіснення, зокрема з людського організму. Див. *екскреція*, *дефекація*, *сечовипускання* і *кліренс*. 2. пропуск або виключення, як в елімінаційній дієті (УАІМСД, 2007: 597); *менінгізм* – симптоми та ознаки подразнення мозкових оболонок, пов'язаних із гострим гарячковим захворюванням чи дегідратацією без фактичного їх інфікування. Ін. назва *псевдоменінгіт* (УАІМСД, 2007: 1029); *міалгія* – біль у м'язі або м'язах. Ін. назва *міодинія* (УАІМСД, 2007: 1053); *назофарингіт* – запалення носової частини глотки. Ін. назва *епіфарингіт* і *ринофарингіт* (УАІМСД, 2007: 1131).

Синонімію простежуємо як серед термінів чужомовного походження (*гетерологічний* – *ксеногенний*), так і в українських (*залишковий* – *рудиментарний*) відповідниках. Як зазначає І. Кочан, «синонімія й варіанти в термінології явище не бажане, але цілком реальне, його існування сприяє унормуванню фахової мови, бо з часом одна з одиниць починає домінувати, відсікаючи іншу на другий план» (Кочан, 2008).

Варто зазначити, що інколи терміни *вакцинація* та *щеплення* вживають як абсолютні синоніми. В УАІМСД: *вакцинація* – введення вакцини в тіло з метою індукції імунітету. Спершу термін стосувався ін'єкції вакцини віспи, тепер означає будь-яку імунізаційну процедуру введення вакцини (УАІМСД, 2007: 227); *щеплення* – введення мікроорганізмів, інфекційного матеріалу, сироватки та інших речовин у тканини живих рослин і тварин або культуральне середовище; введення хвороботворного агента, напр., вакцинного вірусу, в організм здорового індивіда для спричинення помірної форми хвороби, яка супроводжувалася б утворенням імунітету (УАІМСД, 2007: 2063).

Висновки. Терміни, що вживаються в епідеміології та інфектології, позначають: процеси, стани, назви хвороби (захворювання), такі, що стосуються епідеміології чи інфектології, речовини, ензими, алергени, токсини, вакцини, віруси, бактерії, назви наук, розділів, галузей, назви фахівців, людей, медичні інструменти.

Опрацьовані терміни загалом відповідають переліченим вище ознакам термінологічної норми, бо співвідносяться із поняттями, які позначають, уходять до медичної терміносистеми, мають чіткі дефініції у словниках, вони

стилістично нейтральні, однак окремі з них не відповідають вимогам однозначності (наведено полісемію таких лексем) та синонімії (наведено синоніми як до слів іншомовного походження, так і їхні українські відповідники). Це можна пояснити тим, що ці вимоги швидше бажані, ніж реальні. Полісемія свідчить про розвиток слова-терміна, але з часом може одне зі значень отримати нову номінацію.

Перспектива дослідження полягає в подальшому вивченні термінів, що вживаються в епідеміології та при інфекційних хворобах, для укладання цілісної системи, оскільки з'являються новітні методи діагностики хвороб, нетрадиційні методи їх лікування, отож виникає потреба у творенні нових термінів, а також в уніфікації їхньої граматичної структури. Медичне термінотворення є спільною справою і медиків, і мовознавців.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

УАІМСД – *Українсько-англійський ілюстрований медичний словник Дорланда* (переклад 30-го, американського видання) (2007). (Т. 1–2). Львів: НАУТІЛУС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гимер, Н.О. (2010). *Лексика косметики та косметології сучасної української мови* [Автореф. дис. ... канд. філол. наук, Львівський національний університет ім. Івана Франка]. Львів.
2. Дмитрук, М.В. (2006). Українська ветеринарна лексика 20-30-х років ХХ ст. *Культура народів Причорномор'я*, 86, 97–99.
3. Дружбяк, С.В. (2011). Полісемічні терміни німецької фахової мови економіки (на матеріалі сучасних періодичних видань). *Наукові записки РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, 2 ч., 95, 373–378.
4. Іваненко, І.М. (2010). *Українська логопедична термінологія: структура, семантика, функціонування* [Автореф. дис. ... канд. філол. наук, Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського]. Сімферополь.
5. Корнейко, І.В. (1996). *Становлення термінології медичної радіології в українській мові* [Автореф. дис. ... канд. філол. наук, Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди]. Харків.
6. Кочан, І.М. (2008). Варіанти і синонімія термінів з міжнародними компонентами. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми української термінології*, 620, 14–19.
7. Лепеха, Т.В. (2000). *Лексико-семантичні та словотвірні-структурні особливості судово-медичної термінології* [Автореф. ... дис. канд. філол. наук, Дніпропетровський державний університет]. Дніпропетровськ.
8. Луковенко, Т.О. (2013). Складання як один зі способів термінотворення у галузі гомеопатії. *Термінологічний вісник*, 2, 28–31.
9. Місник, Н.В. (2002). *Формування української медичної клінічної термінології* [Автореф. дис. ... канд. філол. наук, Інститут української мови НАН України]. Київ.
10. Морозова, Г.О. (2013). Вторинна номінація як спосіб творення термінів акушерства і гінекології. *Термінологічний вісник*, 2, 38–42.
11. Перхач, Р.-Ю.Т. (2017). *Термінологія в інструкціях до медичних препаратів: лінгвокогнітивний та лінгвокультурний аспекти* [Автореф. дис. ... канд. філол. наук,

- ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського»]. Одеса.
12. Петрова, О.Б. (1994). *Структурно-семантична характеристика медичної термінології та народних найменувань шкірних хвороб в українській мові* [Дис. ... канд. філол. наук, Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди]. Харків.
 13. Соколовська, Т.Г. (1999). *Українська термінологія з генетики: походження, структура, системність (лінгвістична проблематика)* [Дис. ... канд. філол. наук, Київський університет ім. Тараса Шевченка]. Київ.
 14. Стецюк, Р.І. (1998). *Українська кардіологічна термінологія (структурно-семантична характеристика)* [Дис. ... канд. філол. наук, Запорізький державний університет]. Запоріжжя.

Halyna Hermanovych, Yurii Shashkov

TERMINOLOGICAL LEXICON OF EPIDEMIOLOGY AND INFECTIOUS DISEASES IN MODERN UKRAINIAN LANGUAGE

The article studies the vocabulary used in epidemiology and infectious diseases, an integral part of the Ukrainian terminology system. It addresses the issue of whether these terms comply with the requirements of the terminological norm. The lexical and semantic features and interchangeability of such lexemes are clarified.

The terminology in epidemiology and infectious diseases encompasses designations for processes, conditions, disease names, substances, enzymes, allergens, toxins, vaccines, viruses, bacteria, scientific disciplines, subfields, professional titles, individuals, and medical instruments.

The analysis indicates that the reviewed terms generally comply with the features of the terminological norm, as they correlate with the concepts they denote, are part of the medical terminology system, have clear definitions in dictionaries, and are stylistically neutral. However, specific terms do not fully meet the criteria of unambiguity, as some exhibit polysemy while others demonstrate synonymy, with both foreign-origin terms and their Ukrainian equivalents being identified.

Keywords: Ukrainian language, medical terminology, lexical and semantic groups, paradigmatic relations, productivity.

REFERENCES

1. Himer, N.O. (2010). *The lexicon of cosmetics and cosmetology in the modern Ukrainian language* [Extended abstract of candidate's thesis, Ivan Franko National University of Lviv]. Lviv (in Ukr.).
2. Dmytruk, M.V. (2006). Ukrainian veterinary vocabulary of the 20-30s of the twentieth century. *Culture of peoples of the Black Sea region*, 86, 97–99 (in Ukr.).
3. Druzhibiak, S.V. (2011). Polysemic terms of the German professional language of economics (based on the material of modern periodicals). *Scientific notes of the V.V. Vynnychenko Kyiv State Pedagogical University. Series: Philological sciences (linguistics)*, 2 parts, 95, 373 – 378 (in Ukr.).
4. Ivanenko, I.M. (2010). *Ukrainian Speech Therapy Terminology: Structure, Semantics, Functioning* [Extended abstract of candidate's thesis, Tavrida National University named after V.I. Vernadskyi]. Simferopol (in Ukr.).

5. Korneiko, I.V. (1996). *Formation of the terminology of medical radiology in the Ukrainian language* [Extended abstract of candidate's thesis, Kharkiv State Pedagogical University named after H.S. Skovoroda]. Kharkiv (in Ukr.).
6. Kochan, I.M. (2008). Variants and synonymy of terms with international components. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series "Problems of Ukrainian Terminology"*, 620, 14–19 (in Ukr.).
7. Lepekha, T.V. (2000). *Lexico-semantic and word-formation and structural features of forensic terminology* [Extended abstract of candidate's thesis, Dnipropetrovsk State University], Dnipropetrovsk (in Ukr.).
8. Lukovenko, T.O. (2013). Compounding as one of the ways of term formation in the field of homeopathy. *Terminological Bulletin*, 2, 28–31 (in Ukr.).
9. Misnyk, N.V. (2002). *Formation of Ukrainian medical clinical terminology* [Extended abstract of candidate's thesis, Institute of Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine]. Kyiv (in Ukr.).
10. Morozova, H.O. (2013). Secondary nomination as a way of creating terms of obstetrics and gynaecology. *Terminological Bulletin*, 2, 38–42 (in Ukr.).
11. Perkhach, R.-Y.T. (2017). *Terminology in instructions for medicines: linguistic and linguistic-cultural aspects* [Extended abstract of candidate's thesis, State Institution 'South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynskyi]. Odesa (in Ukr.).
12. Petrova, O.B. (1994). *Structural and Semantic Characteristics of Medical Terminology and Folk Names of Skin Diseases in the Ukrainian Language* [Unpublished PhD thesis, Kharkiv State Pedagogical University named after H.S. Skovoroda]. Kharkiv (in Ukr.).
13. Sokolovska, T.H. (1999). *Ukrainian terminology in genetics: origin, structure, systematicity (linguistic issues)* [Unpublished PhD thesis, Taras Shevchenko National University of Kyiv]. Kyiv (in Ukr.).
14. Stetsiuk, R.I. (1998). *Ukrainian cardiological terminology (structural and semantic characteristics)* [PhD thesis: 10.02.01. Zaporizhzhia State University], Zaporizhzhia (in Ukr.).